

NIET-NOMINATIEVE VERSIE

**BESLISSING
VAN DE SANCTIECOMMISSIE VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË
VAN 21 JANUARI 2015**

IN DE ZAAK X

1 Procedure

1 Bij brief van 13 mei 2011 (bijl. 1.2 bij het verslag van de Auditeur) deelt de procureur des Konings te (...) aan de Nationale Bank van België (hierna: de NBB) mede dat hij op 10 mei 2010 een gerechtelijk onderzoek heeft gevorderd lastens onder meer de verantwoordelijken van (...) nv wegens valsheid in geschriften en gebruik, misbruik van vertrouwen, inbreuken op het Wetboek van Inkomstenbelastingen en het Btw-wetboek en witwassen. In de brief wordt verder aangegeven dat tijdens dit onderzoek aanwijzingen zijn gebleken dat enkele kantoordirecteurs van Belgische financiële instellingen (o.a. (...)) zich mogelijks als mededader of medeplichtige schuldig hebben gemaakt aan witwaspraktijken. In de brief wordt gewezen op cashstortingen van zeer grote geldsommen bij een (...) -filiaal te (...) zonder dat aan de compliance afdeling werd gemeld.

2 Op 19 juli 2011 oordeelt het Directiecomité van de NBB (hierna: het Directiecomité) over ernstige aanwijzingen te beschikken voor het bestaan van een praktijk bij X (hierna de kredietinstelling) die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete. Die aanwijzingen houden verband met stortingen in speciën die tijdens de periode oktober 2007 tot november 2009 plaatsvonden op privérekeningen van (...).

3 Bij brief van 19 juli 2011 gelast het Directiecomité overeenkomstig artikel 36/9, § 1, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (hierna de wet van 22 februari 1998) de Auditeur met een onderzoek ten laste en ten gunste van de kredietinstelling (bijl. 1 bij het verslag van de Auditeur). De Auditeur doet voor zijn onderzoek een beroep op Dirk De Moor als verslaggever (bijl. 3 bij het verslag van de Auditeur).

4 De Auditeur maakt overeenkomstig artikel 36/9, § 2, van de wet van 22 februari 1998 op 5 december 2012 zijn verslag nr. 20110719/002 van 5 december 2012 over aan het Directiecomité. De Auditeur was van mening dat het gevoerde onderzoek heeft aangetoond dat:

- de kredietinstelling onmiskenbaar tekort is geschoten in haar bestendige waakzaamheidsplicht en dit zowel in het eerstelijnstoezicht als in haar tweedelijnstoezicht inzake stortingen in speciën op de rekeningen van (...), met name de beleggersrekening (...) gedurende de periode oktober 2007 – november 2008, op de spaarrekening (...) gedurende de periode februari 2009 – november 2009 en op de zichtrekening (...) gedurende de periode april 2008 – februari 2009 en dat dit in gebreke blijven een inbreuk vormt op de naleving van de artikelen 4, § 2, en 8 van de wet van 11 januari 1993 en van de artikelen 36 en 37 van het reglement van 27 juli 2004;
- de kredietinstelling de stortingen in speciën op deze rekeningen niet vooraf of niet onmiddellijk na de verrichtingen heeft gemeld aan de cel voor financiële

informatieverwerking (hierna: CFI), wat een inbreuk vormt op de in de artikelen 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993 bepaalde informatieplicht.

5 Het Directiecomité neemt op 11 december 2012 kennis van het verslag van de Auditeur en is van oordeel dat

- is aangetoond de kredietinstelling is tekort geschoten in haar bestendige waakzaamheidsplicht en dit zowel in de eerstelijnstoezicht als in haar tweedelijnstoezicht inzake stortingen in speciën op de rekening van (...), met name op de beleggersrekening (...) gedurende de periode oktober 2007 – november 2008, op de spaarrekening (...) gedurende de periode februari 2009 – november 2009 en op de zichtrekening (...) gedurende de periode april 2008 – februari 2009;
- is aangetoond dat de kredietinstelling de stortingen in speciën op de voormelde rekeningen niet vooraf of niet onmiddellijk na de verrichtingen aan de CFI heeft gemeld;
- de in het verslag beschreven feiten elk afzonderlijk en in hun samenhang een ernstige inbreuk kunnen vormen respectievelijk op de waakzaamheidsplicht voorgeschreven door de artikelen 4, § 2, en 8 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en door de artikelen 36 en 37 van het reglement van 27 juli 2004 en op de informatieplicht voorgeschreven door de artikelen 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993, zoals van toepassing ten tijde van de feiten en dat ze aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een administratieve geldboete.

6 Het Directiecomité beslist op grond van artikel 36/10, § 1, van de wet van 22 februari 1998 de Sanctiecommissie van de NBB (hierna de Sanctiecommissie) te vatten. De Voorzitter van de Sanctiecommissie (hierna: de Voorzitter) ontvangt overeenkomstig artikel 36/10, § 4, van de wet van 22 februari 1998 een kennisgeving van de grieven, samen met het onderzoeksverslag, alsook een kopie van de hierna vermelde brief van 26 maart 2014 van de Gouverneur van de NBB (hierna de Gouverneur) aan de kredietinstelling.

7 Bij brief van 26 maart 2014 licht de Gouverneur de kredietinstelling in en bezorgt hij een kopie van het verslag van de Auditeur alsmede een inventaris van de dossierstukken met de mededeling dat een kopie kan worden verkregen van deze stukken. Hij wijst de kredietinstelling op de mogelijkheid om binnen een termijn van twee maanden de schriftelijke opmerkingen te bezorgen aan de Voorzitter.

8 De kredietinstelling bezorgt bij brief van 10 juni 2014, dit is binnen de door de Voorzitter bepaalde termijn, haar schriftelijke opmerkingen overeenkomstig artikel 36/11, § 1, van de wet van 22 februari 1998.

9 De Voorzitter bezorgt overeenkomstig artikel 9 van het huishoudelijk reglement van de Sanctiecommissie van 13 december 2013 (hierna: het huishoudelijk reglement) aan de Gouverneur en aan de Auditeur de schriftelijke opmerkingen van de kredietinstelling. De Auditeur bezorgt bij brief van 25 juli 2014 een memorie van antwoord op die schriftelijke opmerkingen.

10 De Voorzitter stelt overeenkomstig de artikelen 10, 11 en 13 van het huishoudelijk reglement de kredietinstelling, de Gouverneur en de Auditeur in kennis van de datum van de hoorzitting en de samenstelling van de Sanctiecommissie.

11 Op 29 oktober 2014 vindt op de maatschappelijke de zetel van de NBB de door artikel 36/11, § 3, van de wet van 22 februari 1998 bedoelde hoorzitting plaats. De Sanctiecommissie in haar volledige samenstelling hoorde:

- Ann Dirx, Auditeur, bijgestaan door de verslaggever Dirk De Moor, die het verslag hebben toegelicht;
- het Directiecomité, vertegenwoordigd door adjunct-directeur Koen Algoet, die zich aansluit bij de in het verslag van de Auditeur gemaakte kwalificatie van de feiten en vraagt dat de Sanctiecommissie een administratieve geldboete van 500.000 euro zou opleggen en de nominatieve bekendmaking van de beslissing zou bevelen
- de kredietinstelling, vertegenwoordigd door mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, bijgestaan door (...), bedrijfsjurist van de kredietinstelling, die in hoofdorde heeft aangevoerd dat het verslag van de Auditeur deels nietig was en de vordering tot het opleggen van een administratieve geldboete deels niet ontvankelijk bij gebrek aan saisine, ondergeschikt dat geen inbreuken waren aangetoond en meer ondergeschikt dat er geen redenen waren om de beslissing nominatief bekend te maken.

De aanwezigen konden repliceren. De kredietinstelling kreeg het laatste woord.

2 Toepasselijke regelgeving

12 Relevant voor de te beoordelen zaak zijn de volgende bepalingen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (hierna wet van 11 januari 1993), in hun versie zoals van toepassing op het ogenblik van de feiten:

- artikel 4, § 2:
“De ondernemingen en personen bedoeld in de artikelen 2, 2bis, 1° tot 4°, en 2ter, moeten een bestendige waakzaamheid aan de dag leggen ten opzichte van de zakenrelatie en moeten een aandachtig onderzoek verzekeren van de uitgevoerde verrichtingen om zich ervan te vergewissen dat deze stroken met de kennis die ze hebben van hun cliënt, van zijn commerciële activiteiten, van zijn risicoprofiel en, indien nodig, van de herkomst van de fondsen.”
- artikel 8, eerste en tweede lid, :
*“De ondernemingen en personen bedoeld in de artikelen 2, 2bis, 1° tot 4°, en 2ter, onderzoeken met een bijzondere aandacht elke verrichting die ze, uit hun aard of door hun ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, de begeleidende omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen, bijzonder vatbaar achten voor het witwassen van geld (...).
De in de artikelen 2 en 2bis, 5°, bedoelde ondernemingen of personen stellen een schriftelijk verslag op over dit onderzoek; dit verslag wordt toegestuurd aan de in artikel 10 bedoelde personen voor bewaring gedurende de door artikel 7 voorgeschreven termijn.”*
- artikel 12, § 1, eerste lid, :
“Wanneer de in artikel 2 beoogde ondernemingen of personen weten of vermoeden dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld (...), brengen zij dit, vooraleer de verrichtingen uit te voeren, ter kennis aan de cel voor financiële informatieverwerking en delen zij in voorkomend geval de termijn mee binnen welke die verrichting moet worden uitgevoerd. (...).”
- artikel 13:

“Wanneer de in artikel 2 beoogde ondernemingen of personen die weten of vermoeden dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld (...), dit niet kunnen ter kennis kunnen brengen van de cel voor financiële informatieverwerking vooraleer te verrichting uit te voeren, hetzij omdat het niet mogelijk is de uitvoering van de verrichting, gezien haar aard uit te stellen, hetzij omdat uitstel van aard zou kunnen zijn de vervolging van de begunstigen van het vermeende witwassen van geld (...) te beletten, stellen de ondernemingen of de personen onmiddellijk na de uitvoering de cel hiervan in kennis. In dat geval wordt de reden vermeld waarom een kennisgeving, vooraleer de verrichting uit te voeren, niet mogelijk was.”

13 De wet van 11 januari 1993 werd gewijzigd door de wet van 18 januari 2010. De in de artikelen 4, § 2, 8, 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993 omschreven verplichtingen zijn na de wetwijziging van 18 januari 2010 opgenomen in artikel 12, 13 en 14 van de wet van 11 januari 1993.

14 De voormelde bepalingen kregen nadere uitwerking met de artikelen 35 tot 37 van het Reglement van de CBFA van 27 juli 2004 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, bekrachtigd door het koninklijk besluit van 8 oktober 2004. Zij zijn na de reglementswijziging opgenomen in de artikelen 30, 31 en 32 van het CBFA-reglement van 23 februari 2010.

15 Uit het voorgaande volgt dat de door de voormelde bepalingen aan de kredietinstelling opgelegde verplichtingen ook nu nog bestaan en dat de na de feiten daterende regelgeving aan de kredietinstelling geen minder verregaande verplichtingen oplegt. Bij de beoordeling van de zaak wordt dan ook enkel acht geslagen op de op het ogenblik van de feiten toepasselijke bepalingen, met dien verstande dat wordt vastgesteld dat die verplichtingen ook na de feiten en tot op heden zijn blijven bestaan en konden worden gesanctioneerd.

16 Elke hierna volgende verwijzing in deze beslissing gebeurt naar de regelgeving zoals van toepassing op het ogenblik van de feiten, behoudens anders vermeld.

17 De sanctionering van de aan de kredietinstelling verweten gedragingen is vastgelegd in artikel 22, eerste lid, van de wet van 11 januari 1993, thans artikel 40 van deze wet:

“Onverminderd de bij andere wetten of reglementen bepaalde maatregelen, kan de bevoegde controle- of toezichthoudende overheid, of de bevoegde tuchtverheid bij niet-naleving van de bepalingen van de artikelen 4 tot 19 of de ter uitvoering ervan genomen besluiten door een in de artikelen 2, 2bis en 2ter bedoelde onderneming of persoon die onder haar ressorteert:

1° volgens de regels die zij bepaalt, de beslissingen en maatregelen die zij neemt, openbaar maken;

2° een administratieve boete opleggen, die niet minder dan 250 euro en niet meer dan 1.250.000 euro mag bedragen, na de betrokken ondernemingen of personen in hun verweer te hebben gehoord of minstens behoorlijk te hebben opgeroepen (...).”

3 Situering van de toepasselijke regeling

3.1 Waakzaamheidsplicht: algemeen

18 Uit de aan de kredietinstelling door artikel 4, § 2, van de wet van 11 januari 1993 opgelegde verplichting volgt dat de kredietinstelling, na de initiële identificatie van de cliënt, gehouden blijft tot een *due diligence* waarbij rekening moet worden gehouden met de evolutie van de situatie van die cliënt en van diens verrichtingen en met het eventueel opduiken van nieuwe risico's. De kredietinstelling is ertoe gehouden zijn zakenrelaties en de verrichtingen ervan permanent in het oog te houden en zich ervan te vergewissen dat die verrichtingen een coherentie vertonen met wat de instelling over de betrokken cliënt weet. Die verhoogde en permanente waakzaamheidsplicht, vanaf het aanknopen van de zakenrelatie, gedurende de ganse looptijd ervan en met een blijvende aandacht voor potentieel verdachte verrichtingen, is de rode draad doorheen het systeem van witwaspreventie en –bestrijding en is noodzakelijk om de soliditeit en de integriteit van het financiële stelsel te beschermen en om bij te dragen tot de bestrijding van het witwassen.

19 Met betrekking tot de door artikel 8 van de wet van 11 januari 1993 opgelegde bijzondere waakzaamheidsverplichting is op te merken dat een verrichting bijzonder vatbaar geacht kan worden voor witwassen van geld hetzij door haar aard hetzij door haar ongebruikelijk karakter. Verrichtingen kunnen gelet op hun aard als bijzonder gevoelig voor banden met witwassen worden beschouwd indien die verrichtingen op zich abnormaal zijn, dan wel abnormaal zijn ten aanzien van derden. Het begrip aard mag daarbij niet al te beperkend worden geïnterpreteerd.

20 Artikel 1, 7° CBFA-reglement van 27 juli 2004 omschrijft een atypische verrichting als een verrichting die bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld in de zin van artikel 8, eerste lid, van de wet van 11 januari 1993, gelet op haar aard, de begeleidende omstandigheden, de hoedanigheid van de betrokken personen, haar ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de kredietinstelling heeft van haar cliënt, zijn beroepswerkzaamheden en risicoprofiel, en, indien dit nodig mocht blijken, van de herkomst van het geld.

3.2 Het eerstelijnstoezicht

21 Een kredietinstelling is ertoe gehouden om aan haar waakzaamheidsplicht invulling te geven op twee niveaus, namelijk het eerste- en tweedelijnstoezicht. Dit dubbel toezichtssysteem is nader uitgewerkt in het CBFA-reglement van 27 juli 2004.

22 Het eerstelijnstoezicht bestaat volgens artikel 1, 8°, CBFA-reglement van 27 juli 2004 in de detectie van atypische verrichtingen door de aangestelden van de kredietinstelling die rechtstreeks in contact staan met de cliënten. Volgens artikel 36 CBFA-reglement van 27 juli 2004 moeten die personen aan deze atypische verrichtingen specifieke aandacht besteden en hierover een schriftelijk verslag opstellen, waarbij in het bijzonder aandacht moet worden besteed aan de kennelijke economische grondslag en legitimiteit van de betreffende verrichtingen.

23 Volgens artikel 36 CBFA-reglement van 27 juli 2004 moet de kredietinstelling de personen belast met het eerstelijnstoezicht schriftelijk passende criteria meedelen om atypische verrichtingen op te sporen. In punt 9.2.1 van de gecoördineerde circulaire van 12 juli 2005

verduidelijkt de CBFA dat deze criteria dienden aan te sluiten bij de risicocriteria gehanteerd in het kader van het acceptatiebeleid van de instelling, daarnaast betrekking dienden te hebben op de verrichtingen zelf, wat impliceert dat aandacht moet worden besteed aan de kennelijke economische grondslag en de legitimiteit van de verrichtingen en dat de aangestelden tevens attent dienden te worden gemaakt op feiten en omstandigheden die sterk laten vermoeden dat een verrichting verband houdt met witwassen. De CBFA wees er in deze circulaire ook nog op dat de aangestelden die instaan voor het eerstelijnstoezicht hun verantwoordelijkheid slechts op passende wijze kunnen opnemen indien de nodige inspanningen worden geleverd op het vlak van opleiding en sensibilisatie.

24 Wat betreft deze criteria kan worden verwezen naar de in het koninklijk besluit van 3 juni 2007 tot uitvoering van artikel 28 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, vastgelegde indicatoren van witwassen van geld afkomstig van ernstige en georganiseerde fiscale fraude.

3.3. Het tweedelijnstoezicht

25 Volgens artikel 1, 9°, CBFA-reglement van 27 juli 2004 moet het eerstelijnstoezicht worden aangevuld met een tweedelijnstoezicht waarbij gebruik wordt gemaakt van een toezichtssysteem waarmee atypische verrichtingen kunnen worden opgespoord. In punt 9.2.2 van de gecoördineerde circulaire van de CBFA van 12 juli 2005 wordt aangegeven dat het bedoeling van dit systeem is om systematisch verrichtingen op te sporen die, hoewel ze atypisch zijn, toch niet als dusdanig konden worden opgespoord in het kader van het eerstelijnstoezicht of die daarbij aan de waakzaamheid zijn ontsnapt.

26 Volgens artikel 37 CBFA-reglement van 27 juli 2004 moet dit tweedelijnstoezicht slaan op alle rekeningen en verrichtingen, gebaseerd zijn op nauwkeurige en pertinente criteria, een snelle opsporing van atypische verrichtingen mogelijk maken, schriftelijke verslagen afleveren waarin een beschrijving wordt gegeven van de opgespoorde atypische verrichtingen en waarin wordt aangegeven op grond van welke criteria die verrichtingen die als atypisch worden gekwalificeerd, geautomatiseerd zijn en eerst aan een valideringsprocedure worden onderworpen.

27 Artikel 38 CBFA-reglement van 27 juli 2004 legt aan de kredietinstelling de verplichting op om de nodige middelen aan te wenden om onder de verantwoordelijkheid van de AML-verantwoordelijke zo snel mogelijk over te gaan tot de analyse van de schriftelijke verslagen die voortkomen uit het eerste- en tweedelijnstoezicht. Het is die analyse die moet duidelijk maken of de verrichten of feiten ter kennis moeten worden gebracht van de CFI.

3.4 De meldingsplicht aan de CFI

28 In punt 9.2.3.2. van de gecoördineerde circulaire van 12 juli 2005 gaf de CBFA aan dat de meldingsplicht aan de CFI niet zozeer betrekking heeft op één verrichting dan wel op een geheel van verrichtingen. Een geheel van verrichtingen die afzonderlijk bekeken, geen argwaan hebben gewekt, kunnen *a posteriori* laten blijken dat ze verband houden met witwassen van geld. Een snelle analyse van de schriftelijke verslagen die worden opgesteld naar aanleiding van het eerste- en tweedelijnstoezicht is daarbij van belang.

3.5 Opleiding en sensibilisering personeel

29 Artikel 9 van de wet van 11 januari 1993 legt de kredietinstelling de verplichting op de passende maatregelen te nemen opdat hun betrokken werknemers en vertegenwoordigers deelnemen aan speciale opleidingsprogramma's om de verrichtingen en de feiten te leren onderkennen die met het witwassen van geld verband kunnen houden en om hem te onderrichten hoe in die gevallen moet worden gehandeld. Die verplichting wordt verder gepreciseerd in artikel 40 CBFA-reglement van 27 juli 2004.

4 Feitelijke gegevens

4.1 Algemeen

30 Uit het door de Auditeur gevoerde onderzoek blijken de volgende gegevens, waarvan de materialiteit door de kredietinstelling niet werd betwist. In de brief van 24 oktober 2012 van (...), bedrijfsjurist van de kredietinstelling werden bij het verslag van de Auditeur geen bemerkingen geformuleerd, behoudens wat betreft de kwalificatie van de feiten (bijl. 27 bij het verslag van de Auditeur).

31 De kredietinstelling is een instelling ingeschreven op de in artikel 13 van de wet van 22 maart 1993 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen bedoelde lijst. Zij is op grond van artikel 2, 2°, van de wet van 11 januari 1993 onderworpen aan de bepalingen van deze wet.

32 (...), geboren op (...), is sedert (...) cliënt bij de kredietinstelling. Hij is er gekend als een industrieel, afgevaardigde bestuurder van (...) nv, met een zeer groot vermogen. Na zijn verhuis naar (...) is hij in relatiebeheer gegaan bij het kantoor (1) te (...) en heeft hij ook verrichtingen uitgevoerd in het kantoor (2).

33 (...) had bij de kredietinstelling het volgende profiel: *"Belg (cliënt zonder nationaliteit met verhoogd risico), die geen PEP is en niet op afstand werd geïdentificeerd, met Belgische residentie waarbij hij dichtbij zijn woonplaats bankiert, en zaakvoerder/bestuurder is van een bedrijf actief in een niet risicovolle sector (nml. (...)). De cliënt wordt niet beschouwd als een cliënt met een verhoogd risicoprofiel"* (bijl. 6 bij het verslag van de Auditeur).

4.2 De cashstortingen

34 (...) deed op de drie hierna vermelde op zijn naam geopende rekeningen in de periode van oktober 2007 tot november 2009 voor een totaal bedrag van 1.451.250 euro stortingen in speciën. Het betreft de volgende stortingen waarbij telkens is aangegeven of die verrichting gebeurt in het kantoor (1) dan wel kantoor (2), of de verrichting heeft geleid tot een alarmmelding bij de Compliance afdeling van de kredietinstelling en hoe die Compliance afdeling daarop al dan niet heeft gereageerd.

Beleggersrekening (...)				
Opening 06/08/2007				
Nr	Datum	Bedrag	(1) of (2)	Opmerking
1	26/10/2007	81.500	(2)	Alert Vraag om uitleg door Compliance op 29/10/2007 (2) verstrekt op 31/10/2007 uitleg: zaakvoerder van 3 firma's; in (...) komen wonen; aanzienlijk vermogen ondergebracht bij (1); al de middelen daar gecentraliseerd; bestemd om geleidelijk te beleggen Geen verdere actie
2	22/11/2007	112.000	(2)	Alert Onmiddellijke behandeling door Compliance Geen verdere actie
3	20/12/2007	86.500	(2)	Idem
4	23/01/2008	22.000	(2)	
5	11/03/2008	12.000	(2)	
6	11/04/2008	28.500	(2)	Alert Onmiddellijke behandeling door Compliance Geen verdere actie
7	19/05/2008	160.000	(1)	Alert Vraag om uitleg door Compliance op 16/06/2009 Antwoord (1): er zijn geen stavingsdocumenten; verrichtingen worden als passend beschouwd binnen het economisch profiel van client; vermogen min. 50 min euro; woont op groot landgoed en doet aan landbouw; geen enkele indicatie dat hij met ongeoorloofde zaken bezig is; cashstortingen zijn op zich niet verdacht, tenzij het bedrag redelijke grenzen overschrijdt wat hier niet het geval is Geen verdere actie
8	03/07/2008	25.000	(1)	Alert Geen enkele actie door Compliance
9	10/07/2008	28.000	(1)	Alert Geen enkele actie door Compliance
10	10/07/2008	76.500	(1)	Alert Geen enkele actie door Compliance
11	17/09/2008	50.000	(1)	Alert Geen enkele actie door Compliance

12	17/10/2008	76.000	(1)	Alert Geen enkele actie door Compliance
13	07/11/2008	100.000	(1)	Alert Vraag om uitleg door Compliance op 16/06/2009 Antwoord: zie hierboven Geen verdere actie
14	24/11/2008	77.000	(1)	Alert Vraag om uitleg door Compliance op 16/06/2009 Antwoord: zie hierboven Geen verdere actie
	TOTAAL	935.000		
Met deze gelden, vermengd met andere fondsen afkomstig van (...) en van (...) nv, werden beleggingen (termijndeposito's en effectenverrichtingen) gedaan Het gestort geld werd grotendeels overgeschreven naar de hierna vermelde zichtrekening (...) en gedeeltelijk overgeschreven naar het buitenland.				
Afsluiting 03/12/2008				

Sparrekening (...)				
Opening 13/03/2009				
Nr	Datum	Bedrag	(1) of (2)	Opmerking
1	13/03/2009	47.000	(2)	Alert Geen enkele actie door Compliance
2	03/04/2009	80.000	(2)	Alert Geen enkele actie door Compliance
3	11/05/2009	85.000	(2)	Alert Geen enkele actie door Compliance
4	08/06/2009	104.500	(2)	Alert Geen enkele actie door Compliance
5	10/06/2009	12.000	(2)	
6	02/07/2009	30.000	(2)	
7	02/11/2009	28.500	(2)	
	TOTAAL	387.000		
Het gestorte geld werd grotendeels einde juni 2009 overgeschreven naar de hierna zichtrekening (...)				
Afsluiting 05/02/2010				

Zichtrekening (...)				
Rekening gebruikt voor courant betalingsverkeer Op deze rekening werden de gelden van de voormelde beleggers- en sparrekening overgeschreven				
Opening 30/12/1991				
Nr	Datum	Bedrag	(1) of (2)	Opmerking
1	11/04/2008	61.500	(2)	Alert Onmiddellijke behandeling door Compliance

				Geen verdere actie
2	19/05/2008	10.000	(1)	
3	18/02/2009	57.750	(2)	
	TOTAAL	129.250		
Op 29/06/2009 werd van deze rekening 1.281.565,35 euro overgeschreven naar een rekening van notaris (...)				

35 Daarbij is op te merken dat:

- voor geen enkel van deze verrichtingen door het kantoor zelf ((1) of (2)) een melding werd gedaan aan de complianceafdeling van de kredietinstelling of een verslag opgemaakt;
- door de kredietinstelling op 26 augustus 2010 voor de stortingen nr. 4 tot en met 14 op de beleggersrekening (...) en de storting nr. 2 op de zichtrekening (...) en op 7 september 2010 voor de stortingen nr. 1 tot en met 7 op de spaarrekening (...) aan de CFI werd gemeld;
- voor de stortingen nr. 1 tot en met 3 op de beleggersrekening (...) en de stortingen nr. 1 en 3 op de zichtrekening (...) er geen melding is gedaan.

4.3 De binnen de kredietinstelling geldende instructies

36 De kredietinstelling hanteert een stappenplan ter bepaling van mogelijke aanwijzingen van witwassen. Voor cashstortingen moet worden nagegaan of deze passen in het economisch profiel van de cliënt en of dat de verrichting niet uit haar aard verdacht is. Voor een ongebruikelijke verrichting, zijnde een verrichting die niet past binnen het economisch profiel van de cliënt, moeten de volgende instructies worden in acht genomen:

- er zal verplicht een bewijs worden gevraagd met betrekking tot de herkomst van de fondsen voor cashstortingen van 100.000 euro of meer;
- voor verrichtingen die niet passen binnen het economisch profiel maar waarvan het bedrag lager ligt dan het grensbedrag zal aan de cliënt uitleg moeten worden gevraagd en dienen zij gestaafd via een door de cliënt voor te leggen bewijs of via een checklist; indien de cliënt geen geloofwaardige uitleg kan geven, moet dit worden gemeld aan Compliance via een interne mailbox;
- bij een ongebruikelijke verrichting zal het kantoor moeten nagaan of er sprake is van één van dertien indicatoren van ernstige en georganiseerde fiscale fraude en dit in voorkomend geval melden aan Compliance via het standaard meldingsformulier.

37 Om te bepalen of er al dan niet sprake is van aanwijzingen van witwassen van geld ingeval van cashstortingen geven de instructies aan dat moet worden onderzocht of de verrichting past in het economisch profiel van de cliënt en of dat verrichting niet verdacht is uit haar aard. Het aanbieden door een zeer welstellende cliënt van een groot bedrag in cash is op zich steeds verdacht door de aard van de verrichting.

38 De kredietinstelling beschikt daarnaast over een lijst van witwastypologieën die opvraagbaar is bij situaties waarin zich een verdachte transactie voordoet. Daarin wordt onder meer met betrekking tot stortingen in contanten gewezen op de omvang de gestorte bedragen, de splitsing van stortingen over verschillende kantoren van de kredietinstelling en een onsamenvattende economische rechtvaardiging voor de verrichtingen.

39 Inzake het tweedelijnstoezicht geldt volgende aanpak en volgende instructies:

- het tweedelijnstoezicht wordt uitgeoefend door Compliance die gebruik maakt van de monitoringtool;
- er zijn verschillende controles: de dagelijkse (verplichte) controle, maandelijks controles, driemaandelijks controles en de themaonderzoeken;
- alarmen worden dagelijks onderzocht als het een zogenaamde risicocliënt betreft, als het bedrag van de transactie hoger is dan 350.000 euro en als het een nieuwe cliënt betreft die op een risicolijst voorkomt;
- er geldt een systeem voor de aanmaak een signalering van alarmen, dat is opgebouwd zonder verschillende typologieën van transacties.

5 De door de kredietinstelling aangevoerde nietigheid van het verslag van de Auditeur

40 De kredietinstelling voert aan dat de Auditeur voor wat betreft de vermeende inbreuk op de artikelen 12 en 13 van de wet 11 januari 1993 geen saisine had omdat de brief van het Directiecomité van 19 juli 2011 op geen enkele wijze verwijst naar de bepalingen met betrekking tot de meldingsplicht, doch uitsluitend naar de bepalingen betreffende de waakzaamheidsplicht. Het onderzoek door de Auditeur naar de vermeende miskennis van de meldingsplicht zou bij gebrek aan saisine nietig zijn en de vordering tot het opleggen van een administratieve sanctie wegens de miskennis van de meldingsplicht zou onontvankelijk zijn.

41 Bij brief van 19 juli 2011 gelast het Directiecomité, nadat het heeft geoordeeld over ernstige aanwijzingen te beschikken voor het bestaan van een praktijk bij de kredietinstelling die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete, de Auditeur met een onderzoek ten laste en ten gunste van de kredietinstelling en dit wegens feiten die een inbreuk zouden kunnen vormen op hoofdstuk II, afdeling 2 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (voornamelijk de artikelen 14 en 16) en hoofdstuk 10 van het reglement van 23 februari 2010 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme zoals goedgekeurd door het koninklijk besluit van 16 maart 2010 (voornamelijk de artikelen 31 en 32) (bijl. 1).

42 Artikel 36/9, § 1, eerste lid, van de wet van 22 februari 1998 bepaalt dat indien de NBB, bij de uitoefening van haar wettelijke opdrachten krachtens artikel 12*bis*, vaststelt dat er ernstige aanwijzingen zijn voor het bestaan van een praktijk die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete, of indien zij ingevolge een klacht van een dergelijke praktijk in kennis wordt gesteld, beslist het Directiecomité een onderzoek in te stellen en belast het de Auditeur met dit onderzoek.

43 De Auditeur voert volgens artikel 36/9, § 1, eerste lid, van de wet van 22 februari 1998 het onderzoek ten laste en ten onlaste. Hij is volgens artikel 36/9, § 1, tweede lid, van de wet van 22 februari 1998 bij de uitoefening van zijn opdracht als Auditeur volstrekt onafhankelijk. Hij kan volgens artikel 36/9, § 1, derde lid, van de wet van 22 februari 1998 voor de uitoefening van zijn opdracht alle onderzoeksbevoegdheden uitoefenen die aan de NBB zijn toevertrouwd door de wettelijke en reglementaire bepalingen die de betrokken materie regelen. Hij stelt volgens artikel 36/9, § 2, van de wet van 22 februari 1998 na afloop van het onderzoek een verslag op dat hij overmaakt aan het Directiecomité.

44 Uit deze bepalingen en de aard van de opdracht van de Auditeur volgt dat zijn saisine wordt bepaald door de feiten welke een praktijk opleveren die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete waarvoor het Directiecomité meent ernstige aanwijzingen te kunnen vaststellen of waarvan zij ingevolge een klacht in kennis werd gesteld. De saisine wordt bijgevolg niet bepaald door de kwalificatie die het Directiecomité meent te moeten geven aan die praktijk, maar wel door de feiten welke die praktijk opleveren.

45 De saisine van de Auditeur wordt derhalve bepaald door de feiten welke zijn opgenomen in de beslissing van het Directiecomité waarbij de Auditeur wordt belast een onderzoek in te stellen en de bij die beslissing gevoegde stukken.

46 Uit de beslissing van het Directiecomité van 19 juli 2011 en de bijgevoegde stukken (bijl. 1, 1.1 en 1.2 bij het verslag van de Auditeur) blijkt dat de saisine van de Auditeur betrekking heeft op de cashstortingen die tijdens de periode van oktober 2007 tot december 2009 werden uitgevoerd op de bij de kredietinstelling door (...) aangehouden rekeningen.

47 De Auditeur kon dan ook wel degelijk niet alleen onderzoeken of de kredietinstelling een inbreuk had gepleegd op de artikelen 4, § 2, en 8 van de wet van 11 januari 1993 betreffende de waakzaamheidsplicht, maar ook of geen inbreuk werd gepleegd op de artikelen 12 en 13 van deze wet met betrekking tot de meldingsplicht.

48 Er is dan ook geen grond om het verslag van de Auditeur met betrekking tot het onderzoek naar de meldingsplicht nietig te verklaren en de vordering tot het opleggen van een administratieve geldboete onontvankelijk te verklaren.

6 Beoordeling van de aan de kredietinstelling verweten inbreuken

6.1 Algemeen

49 De kredietinstelling heeft aangevoerd dat zij als financiële instelling geprangd zit tussen haar verplichtingen op basis van de wet van 11 januari 1993 en haar contractuele verplichtingen ten opzichte van haar cliënt en dat tijdens het onderzoek door de Auditeur abstractie werd gemaakt van die contractuele verplichtingen. Met verwijzing naar een vonnis van de rechtbank van koophandel te Brussel van 27 februari 2013 werd aangevoerd dat een niet afdoende verantwoorde melding de aansprakelijkheid van de kredietinstelling tegenover (...) in het gedrang had kunnen brengen indien zou gebleken zijn dat de gestorte gelden een volstrekt legaal oorsprong hadden.

50 Dit verweer van de kredietinstelling kan niet overtuigen. Immers:

- een correcte naleving van de door de wet van 11 januari 1993 opgelegde verplichtingen kan onmogelijk de contractuele aansprakelijkheid van de kredietinstelling in het gedrang brengen;
- de verwijzing naar het vonnis van 27 februari 2013 is niet relevant: de feitelijke omstandigheden in de voorliggende zaak vallen niet te vergelijken met die welke aanleiding hebben gegeven tot dit vonnis (het betrof een eenmalige overschrijving naar een rekening bij een andere financiële instelling). Bovendien blijkt dat tegen dit vonnis hoger beroep werd ingesteld;

- de kredietinstelling hoefde niet zonder meer te melden aan de CFI: zij had in het kader van het eerstelijnstoezicht aan de cliënt stavingsstukken kunnen vragen met betrekking tot de herkomst van de talrijke stortingen voor niet onaanzienlijke bedragen over drie verschillende rekeningen en zij zou zich op die wijze een beeld kunnen vormen van de al dan niet legale oorsprong van de stortingen; er werd echter geen enkele vraag gesteld over de legale herkomst van de gestorte gelden.

51 De kredietinstelling houdt verder voor dat uit verder nazicht blijkt dat er op het actief van de jaarrekening van (...) nv een aanzienlijk bedrag was opgenomen onder de rubriek overige vorderingen, zijnde normaliter de rekening-courant van de bestuurders (per saldo 1.302.648 euro in 2009, 625.412 euro in 2008 en 832.930 in 2007). Dit zou bij de kredietinstelling het vermoeden hebben doen ontstaan dat de bestuurders voorschotten hebben ontvangen uit de vennootschap.

52 Dit gegeven is niet relevant bij de beoordeling of de kredietinstelling de op haar rustende waakzaamheidsplicht heeft in acht genomen. Immers:

- dit gegeven werd voor het eerst in de schriftelijke opmerkingen van de kredietinstelling op het verslag van de Auditeur aangevoerd; er werd geen melding van gemaakt in de brief van de kredietinstelling van 24 oktober 2012 naar aanleiding van de bevindingen van de Auditeur (bijl. 27 bij het verslag van de Auditeur); er werd geen melding van gemaakt bij de verklaringen die de personeelsleden van de kredietinstellingen hebben afgelegd; het is dan ook niet aannemelijk dat dit gegeven enige invloed heeft gehad bij de houding van zij die bij de kredietinstelling verantwoordelijk waren voor het eerste- en tweedelijnstoezicht;
- uit het enkele feit dat in een rubriek overige vorderingen een aanzienlijk bedrag is vermeld, kan niet worden afgeleid dat uitsluitend vorderingen rekening-courant van bestuurders zijn vermeld;
- de jaarrekening maakt melding van meerdere bestuurders;
- er blijkt geen aantoonbaar verband tussen de evolutie van de rubriek overige vorderingen en de cashstortingen;
- er is geen enkele aanwijzing voor het daadwerkelijk opnemen in contanten via de rekening-courant van (...) bij (...) nv en het vervolgens storten op de privérekeningen van (...). Het bewijs hiervan werd nooit aan de kredietinstelling bezorgd. Bovendien is het niet de gewoonte dat dergelijke belangrijke "voorschotten" contant worden betaald.

6.2 Het eerstelijnstoezicht

53 Uit het door de Auditeur gevoerde onderzoek blijkt dat wat betreft het eerstelijnstoezicht de medewerkers van de twee betrokken kantoren van de kredietinstelling weliswaar de cliënt hebben geïdentificeerd en geprofileerd, maar dat zij bij de verdere opvolging in het bijzonder wat betreft de kennelijke economische grondslag en legitimiteit van de verrichtingen, onvoldoende waakzaamheid aan de dag hebben gelegd. Dit oordeel wordt gesteund op de verklaringen van de medewerkers van het kantoor (1) van de kredietinstelling:

- de loketbediende stelt dat het de taak was van de relatiebeheerder om na te gaan of de cashstorting paste binnen het cliëntprofiel en dat de relatiebeheerder heeft bevestigd dat er geen probleem was (bijl. 21 bij het verslag van de Auditeur), terwijl de relatiebeheerder stelde niet op de hoogte te zijn van de cashstortingen (bijl. 22 bij het verslag van de Auditeur);

- de toenmalige kantoordirecteur verklaarde dat de back office voor bedragen boven de 100.000 euro zeker contact diende op te nemen met de relatiebeheerder (bijl. 23 bij het verslag van de Auditeur), terwijl de relatiebeheerder stelde dat de back office slechts in algemene bewoordingen heeft gemeld dat de rekening was geprovisioneerd (bijl. 22 bij het verslag van de Auditeur);
- de loketmedewerker verklaarde dat “er weinig cashstortingen” gebeurden (bijl. 21 bij het verslag van de Auditeur), de kantoordirecteur gaf aan dat cashstortingen eerder uitzonderlijk voorkomen en dat ze zeker niet gebruikelijk zijn (bijl. 23 bij het verslag van de Auditeur);
- de relatiebeheerder gaf aan dat cashstortingen werden aanvaard, maar altijd binnen het vermogensprofiel van de klant (bijl. 22 bij het verslag van de Auditeur);
- de kantoordirecteur gaf aan dat de cashverrichtingen hem niet werden gemeld en dat hij de verrichtingen die op de zogenaamde lijst van onregelmatigheden dienden voor te komen niet heeft opgemerkt (bijl. 23 bij het verslag van de Auditeur);
- op de vraag of een cashverrichting verdacht is verwees de loketmedewerker naar de relatiebeheerder (bijl. 21 bij het verslag van de Auditeur) en gaven de kantoordirecteur en de relatiebeheerder aan dat de cashverrichtingen op het ogenblik ervan niet verdacht waren (bijl. 22 en 23 bij het verslag van de Auditeur);
- er werd geen bewijs van de herkomst van de fondsen opgevraagd;
- het risicoprofiel van de cliënt werd nooit aangepast om de omvang en het periodieke karakter van de cashstortingen in aanmerking te nemen en te verklaren;
- de betrokken kantoren hebben geen contact opgenomen met Compliance.

54 De eerstelijnsmedewerkers hadden nochtans kunnen en moeten weten dat cashverrichtingen op private rekeningen altijd als een atypische verrichting moeten worden beschouwd en als dusdanig moeten worden verantwoord. In de interne procedures zijn stortingen in contanten opgenomen in de lijst van witwastypologieën met verwijzing naar omvang van de gestorte bedragen, splitsing van stortingen over verschillende kantoren en onsamenhangende economische rechtvaardiging. De eerste storting voor een bedrag van 81.500 euro gaf immers aanleiding tot een alert en een vraag om informatie door Compliance op 26 oktober 2007 waarbij er werd op gewezen dat een dergelijke verrichting niet paste in het cliëntbeeld. Het hoofd van de antiwitwascel van de kredietinstelling gaf overigens aan dat cash altijd risicovol is in eender welke context (bijl. 24 bij het verslag van de Auditeur)

55 Uit de verklaringen van de kantoordirecteur (2) van 19 mei 2010 en 24 augustus 2010 aan de federale gerechtelijke politie (bijl. 16.5) blijkt dat de vraag kan worden gesteld of hij wel een instelling heeft die beantwoordt aan de geest van de bepalingen van de antiwitwaswet en dit specifiek wat betreft de waakzaamheidsplicht. De kantoordirecteur werd daarvoor op de vingers getikt door Compliance per e-mail van 1 september 2010 die hem erop wees dat een aantal van zijn uitspraken lijnrecht ingaan tegen de wettelijke verplichtingen van de kredietinstelling om witwassen te voorkomen (bijl. 16.5).

56 Met de Auditeur komt de Sanctiecommissie dan ook tot de conclusie dat:

- de cashverrichtingen gelet op de zeer grote bedragen ervan en het storten op regelmatige basis en op verschillende rekeningen (over een periode van een kleine twee jaar 24 cashstortingen voor in totaal 1.451.250 euro op drie verschillende rekeningen in twee verschillende kantoren) een ongebruikelijk karakter vertonen in de zin van artikel 8 van de wet van 11 januari 1993;

- de eerstelijnsmedewerkers van de kredietinstelling geen bijzondere aandacht hebben besteed aan deze ongebruikelijke verrichtingen; zij hebben geen aandachtig onderzoek gevoerd om na te gaan of de bedragen van de cashstortingen en de opeenvolging ervan pasten binnen het profiel van de cliënt-natuurlijke persoon, zijn activiteiten en zijn risicoprofiel; pertinente vragen met betrekking tot de toepassing van de witwasreglementering werden niet gesteld; er werd niet overgegaan tot het actualiseren van het cliëntenprofiel door de veelvuldige cashstortingen in aanmerking te nemen;
- het enkele feit dat de cliënt zeer vermogend was en dat hij in relatiebeheer is gegaan, is niet voldoende om zich geen verdere vragen te stellen;
- de omzet op de balans van (...) nv niet relevant is ter beoordeling van cashstortingen door (...) op diens privérekeningen;
- de eerstelijnsmedewerkers hebben nagelaten zich te vergewissen van de herkomst van de gelden door het verkrijgen van stavingsstukken;
- bij gebreke aan een passende waakzaamheid en bijgevolg een aandachtig onderzoek door de eerstelijnsmedewerkers over de verrichtingen geen verslag werd opgesteld ten behoeve van de centrale antiwitwascel van de kredietinstelling (compliance);

57 Een inbreuk op de artikelen 4, § 2, en 8 van de wet van 11 januari 1993 in hoofde van de kredietinstelling staat dan ook vast.

6.3 Het tweedelijns toezicht

58 Uit het hierboven weergegeven feitelijke gegevens blijkt dat de monitoringtool op grond van de ingestelde parameters meermaals alarmen heeft aangemaakt. Uit de door de kredietinstelling aan de Auditeur verstrekte informatie blijkt dat naar aanleiding van de eerste cashstorting voor een bedrag van 81.500 euro op 26 oktober 2007 in het kantoor (2) door Compliance een e-mail aan de kantoordirecteur werd gestuurd met de melding dat de transactie op het eerste zicht niet paste in het bekende cliëntbeeld. Een kantoormedewerker heeft op 31 oktober 2007 toelichting gegeven omtrent de cliënt, namelijk een industrieel die in de buurt van (...) was komen wonen en die werd voorgesteld aan het kantoor (1) van de kredietinstelling met een gunstig gevolg. De cliënt zou al zijn middelen willen centraliseren die geleidelijk aan zouden worden belegd (bijl. 10.4 bij het verslag van de Auditeur).

59 Deze vrij algemene informatie die door de kantoormedewerker werd gegeven volstond blijkbaar voor Compliance om te noteren dat deze transactie binnen het (...) -profiel paste en om het alarm op ok te plaatsen. Ook de vijf volgende alarmen voor geldstortingen tot 20 mei 2008 werden door Compliance op grond van deze informatie op ok geplaatst. Waar dit voor de eerste storting gelet op het schijnbaar eenmalig karakter ervan nog aannemelijk is, geldt dit niet voor de navolgende stortingen. Cashstortingen zijn immers opgenomen in de lijst van de witwastypologieën die de kredietinstelling zelf hanteert indien er geen informatie over de herkomst en stavingsstukken wordt verkregen.

60 Vanaf juli 2008 werden de door (...) gegenereerde alerts niet meer onmiddellijk behandeld. Door het hoofd van de antiwitwascel van de kredietinstelling werd verklaard dat de kredietinstelling operationele problemen had en gelet op de toevloed aan alerts gekoppeld aan het aantal beschikbare medewerkers keuzes dienden te worden gemaakt. Enkel cashstortingen vanaf een bedrag van 350.000 euro werden dagelijks onderzocht (bijl. 24 van bij het verslag van de Auditeur).

61 Er kan dan ook niet anders dan worden vastgesteld dat het tweedelijnsstoezicht de cashstortingen op de rekeningen van (...) niet snel heeft opgespoord en bijgevolg ook geen schriftelijk verslag omtrent deze atypische verrichtingen heeft opgesteld. De omstandigheid dat de kredietinstelling in die periode nog steeds dagelijks verplichte controles en ook maandelijks, driemaandelijks controles of thema-onderzoeken uitvoerde, zoals werd aangevoerd door de kredietinstelling, of de verstrekte informatie over het personeelsbestand van de antiwitwascel van de kredietinstelling in de periode 2007-2009, laat die vaststelling onverkort bestaan.

62 Op 16 juni 2009 werd door Compliance in het kader van een themaonderzoek over stortingen door zaakvoerders naar aanleiding van de crediteringen door cashstortingen op de voormelde beleggersrekening voor een bedrag van 655.000 euro in 2008 aan het kantoor (1) gevraagd om met betrekking tot de grootste stortingen (160.000 euro op 19 mei 2008, 100.000 euro op 7 november 2008 en 77.000 euro op 24 november 2008) de stavingsdocumenten te faxen die de herkomst van de gelden aantonen, alsook de economische herkomst ervan verklaren (bijl. 6.7, p.20 bij het verslag van de Auditeur). De kantoordirecteur verklaarde op 18 juni 2009 dat er geen stavingsdocumenten waren, dat de verrichtingen worden aanzien als passend binnen het economisch profiel van de cliënt (vermogen van minimaal 50 miljoen euro, geen indicatie van betrokkenheid bij "ongeoorloofde zaken", in relatiebeheer). Volgens de kantoordirecteur werden er tot op dat ogenblik geen vragen gesteld bij deze cashverrichtingen gelet op het zeer aanzienlijk vermogen en de zeer goede reputatie van de cliënt bij de kredietinstelling. Dit onderzoek wordt afgesloten met de kwalificatie als niet verder op te volgen (bijl. 6.7, p. 24 bij het verslag van de Auditeur).

63 Wat betreft de verwijzing naar de opzoekingen die de kredietinstelling in openbare bronnen heeft gedaan, is op te merken dat die opzoekingen moeilijk als verantwoording kunnen worden aanvaard voor de cashstortingen die werden verricht door (...) en hun herkomst en al zeker weinig relevant zijn in de mate dat ze betrekking hebben op een van zijn vennootschappen.

64 Elke kredietinstelling moet niet alleen in abstracto maar ook in concreto nauwgezet en zonder verwijl de op haar rustende wettelijke verplichtingen inzake witwaspreventie nakomen, wat de kredietinstelling hier niet heeft gedaan.

65 Gelet op de tekortkomingen in het tweedelijnsstoezicht moet de Sanctiecommissie dan ook vaststellen dat de kredietinstelling een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 4, § 2 en 8, van de wet van 11 januari 1993.

6.4 De meldingen aan de CFI

66 Nadat er aanwijzingen zijn gebleken van witwassen met betrekking tot (...) nv wordt door de kredietinstelling op 12 mei 2010 inzake (...) nv aan de CFI gemeld. In die melding komen de cashstortingen op de rekeningen van (...) niet aan bod. Gelet op de verbanden die er blijken te zijn tussen (...) nv en (...) nv en (...), zijnde de echtgenote van (...), beslist de kredietinstelling dat er een bijkomende melding moet gebeuren voor (...). De melding met betrekking tot betrekking op de cashstortingen op de rekeningen (...) en (...) van (...) in 2008 voor een bedrag van 665.000 euro gebeurt op 26 augustus 2010. Op 7 september 2010 meldt de kredietinstelling de cashstortingen in 2009 op de rekening (...) van (...) voor een

totaal bedrag van 387.000 euro elektronisch aan de CFI (bijl. 6.7, p. 37 bij het verslag van de Auditeur).

67 De Sanctiecommissie moet vaststellen dat de cashstortingen waarover hier boven sprake niet dadelijk werden gemeld aan de CFI, terwijl die gelet op hun aantal, omvang en begeleidende omstandigheden hadden moeten worden gemeld. Het ging dus niet om geïsoleerde verrichtingen. Bovendien moet worden vastgesteld dat hoewel reeds uit het op 12 mei 2010 inzake (...) nv gevoerde onderzoek was gebleken dat er verbanden waren tussen (...) nv en (...) voor een aantal stortingen door (...) slechts op 26 augustus 2010 en op 7 september 2010 werd gemeld. Voor de stortingen op 26 oktober 2007 (81.500 euro), 22 november 2007 (112.000 euro), 20 december 2007 (86.500 euro), 11 april 2008 (61.500 euro) en 18 februari 2009 (57.750 euro) is er blijkbaar nog geen melding gebeurd. De kredietinstelling is bijgevolg niet diligent opgetreden op het ogenblik dat er een probleem bleek te bestaan. Het heeft nog enige tijd geduurd voor er werd gemeld en dan nog maar partieel.

68 Het staat voor de Sanctiecommissie dan ook vast dat de kredietinstelling door de niet-melding of de niet-tijdige melding aan de CFI een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993.

7 De op te leggen administratieve geldboete

69 De vertegenwoordiger van het Directiecomité vroeg het opleggen van een administratieve geldboete van 500.000 euro. Hij verwees daarbij naar de objectieve ernst van de inbreuken, de signaalfunctie van een sanctie voor de direct betrokkenen, anderen in de financiële sector en de publieke opinie en ten slotte de draagkracht van de kredietinstelling.

70 Bij het bepalen van het bedrag van de aan de kredietinstelling op te leggen administratieve geldboete dient de Sanctiecommissie overeenkomstig artikel 36/11, § 4, van de wet van 22 februari 1998 rekening te houden met de ernst van de inbreuken en met de voordelen of de winst die uit deze inbreuken is behaald.

71 De Sanctiecommissie neemt bij het bepalen van het bedrag van de op te leggen administratieve geldboete de volgende elementen in aanmerking:

- het gegeven dat de door de wet van 11 januari 1993 voorgeschreven waakzaamheidsplicht noodzakelijk wordt geacht om de soliditeit en de integriteit van het financiële stelsel te beschermen en bij te dragen tot de bestrijding van het witwassen van geld;
- de controle door de aangestelden van een kredietinstelling of een uit te voeren verrichting een normale dan wel een ongebruikelijke verrichting is essentieel voor elke methode van witwaspreventie;
- de tekortkomingen aan de waakzaamheidsplicht hebben zich zowel op het niveau van het eerstelijnstoezicht als op dit van het tweedelijnstoezicht gesitueerd met als gevolg het niet-melden aan de CFI;
- de tekortkomingen hebben betrekking op een aanzienlijk aantal verrichtingen, voor aanzienlijke bedragen en dit over een langere periode;
- de kredietinstelling dient er voor te zorgen dat zij over systemen beschikt die haar toelaten om *prima facie* het ongebruikelijk karakter van verrichtingen te toetsen en

- dit teneinde eventuele tekortkomingen van haar medewerkers op te vangen en om bij gebleken abnormaliteiten snel en grondig te handelen;
- het bedrag van de geldboete moet voldoende afschrikwekkend zijn teneinde aan de kredietinstelling zelf, haar personeelsleden en gelijkaardige instellingen en hun personeelsleden voldoende duidelijk te maken dat tekortkomingen op het vlak van de waakzaamheidsplicht en de meldingsplicht aan de CFI niet kunnen worden getolereerd;
 - de financiële draagkracht van de kredietinstelling;
 - de voordelen of de winst die de kredietinstelling uit de vastgestelde inbreuken heeft behaald (het behoud van een cliënt, de kostenbesparing door niet de handelingen te hebben gesteld die binnen een performante eerste- en tweedelijns toezicht hadden moeten worden gesteld) lijkt eerder beperkt;
 - de kredietinstelling heeft na de feiten haar procedures inzake witwaspreventie aangescherpt (verplichte melding aan de kantoordirecteur van het beherend kantoor van cashstortingen op privérekeningen vanaf 10.000 euro in een periode van één maand in een of meerdere verrichtingen in een of meer kantoren, via het loket of automaat; oplist van de cashverrichtingen van meer dan 10.000 euro met melding aan de kantoordirecteur die de verplichting heeft ze te onderzoeken) zoals blijkt uit de verklaring van het hoofd van antiwitwascel (bijl. 24 bij het verslag van de Auditeur).

72 Gelet op die elementen acht de Sanctiecommissie een administratieve geldboete van 50.000 euro passend.

8 De bekendmaking van de beslissing

73 Artikel 36/11, § 6, van de wet van 22 februari 1998 bepaalt in zijn actuele versie dat de beslissingen van de Sanctiecommissie nominatief worden bekend gemaakt op de website van de NBB en dit voor een duur van minstens vijf jaar, tenzij deze bekendmaking de financiële stabiliteit of een lopend strafrechtelijk onderzoek of een lopende strafrechtelijke procedure dreigt in het gedrang te brengen of een onevenredig nadeel dreigt te berokkenen aan de betrokken personen of aan de instellingen waartoe ze behoren. In dat geval wordt de beslissing niet-nominatief bekend gemaakt op de website van de NBB.

74 De kredietinstelling heeft gevraagd om de beslissing alleszins niet nominatief bekend te maken. Een nominatieve bekendmaking van de beslissing waarbij een administratieve geldboete wordt opgelegd zou volgens haar in de huidige marktomstandigheden een onevenredig nadeel berokkenen.

75 Bij de hoorzitting heeft de kredietinstelling verder aangevoerd dat elke bekendmaking en dus ook een niet-nominatieve bekendmaking haar een onevenredig nadeel zou berokkenen omdat spijs de in de wet bepaalde procedures om het niet-nominatief karakter te verzekeren, de identiteit van de kredietinstelling toch zal bekend worden.

76 De Sanctiecommissie moet vaststellen dat de bekendmaking van de beslissing op de website van de NBB door artikel 36/11, § 6, van de wet van 22 februari 1998 verplicht is. Er kan niet worden gesteld dat deze door de wetgever doelbewust voorgeschreven wijze van publiciteit strijdig zou zijn met bepalingen van internationaal recht met rechtstreekse werking. Zo kan bezwaarlijk worden gesteld dat een dergelijke publiciteit strijdig zou zijn met

artikel 3 EVRM dat vernederende behandelingen of straffen verbiedt, met artikel 8 EVRM dat het recht op privacy waarborgt of met artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM dat het recht op eigendom waarborgt. De Sanctiecommissie moet dan ook de bekendmaking van haar beslissing bevelen.

77 De kredietinstelling heeft wel terecht aangevoerd dat een nominatieve bekendmaking haar een onevenredig nadeel zou berokkenen, onder meer rekening houdend met de belangen die de kredietinstelling in het buitenland heeft. Deze beslissing dient dus enkel niet-nominatief te worden bekend gemaakt op de website van de NBB.

BESLISSING

De Sanctiecommissie van de Nationale Bank van België, na beraadslaging in haar voltallige samenstelling,

- stelt vast dat X een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 4, § 2, en 8 van de wet van 11 januari 1993 door een gebrek aan waakzaamheid in acht te nemen bij het eerste- en tweedelijnstoezicht, en, op de artikelen 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993 door niet of niet tijdig aan de CFI te melden, bepalingen zoals van toepassing op het ogenblik van de feiten;
- legt voor al die inbreuken samen aan X een administratieve geldboete op van 50.000 euro;
- zegt dat deze beslissing op niet-nominatieve wijze zal worden bekend gemaakt op de website van de Nationale Bank van België;
- zegt dat deze beslissing overeenkomstig artikel 36/11, § 5, van de wet van 22 februari 1998 per aangetekende brief aan X zal worden betekend en die kennisgevingsbrief melding zal maken van de in die bepaling vermelde gegevens;
- zegt dat deze beslissing overeenkomstig artikel 36/11, § 6, van de wet van 22 februari 1998 aan het Directiecomité van de Nationale Bank van België zal worden megedeeld.

Brussel, 21 januari 2015.

ROBERT ANDERSEN,
VOORZITTER

FILIP VAN VOLSEM,
LID

PAUL CATRICE,
LID

DIRK SCHOETERS,
LID

JEAN-MARIE NELISSEN GRADE,
LID

HENRI BARTHOLOMEEUSEN
LID